

[Poul Møller.]

lov og forbrugsafgiftslove, ændringer, som mest har betydet nedsættelser af disse afgiftssatser i forbindelse med en overgang til toldbeskyttelse. Efter mit skøn er vi gennem udvalgsbehandlingen nået frem til en bedre udgangsstilling for erhvervene end den, der var tiltænkt dem efter regeringsforslaget. Jeg tror ikke på, at denne udgangsstillings forbedring medfører nogen fordyrelse i forhold til de bestående tilstande af de varer, Danmark fremstiller eller skal importere fra udlandet. Jeg tror tværtimod, at den bedste sikkerhed for et stabilt prisleje og i det lange løb også for de danske forbrugere er, at de danske virksomheder er produktionsdygtige og konkurrencedygtige. I det øjeblik vi udsætter dansk industri og dansk produktion for sådanne vanskeligheder, at beskæftigelsen ikke kan fastholdes, vil det medføre tab for de danske forbrugere, ikke blot i form af arbejdsløshed, men også i form af, at de udenlandske koncerner bliver enebestemende for prisdannelsen på det danske marked, som der åbnes for i forbindelse med overgangen til de syv landes frihandelsområde.

Jeg har villet fremføre denne betragtning, fordi jeg tror, det er alt for enkelt at sige, at toldforhøjelser nødvendigvis medfører varefordyrelse. Jeg tror, problemet er langt mere kompliceret. Det, der kan medføre billig-gørelse og bevirke, at der ikke sker en fordyrelse, er efter min opfattelse, at ændringerne sker på et tidspunkt, da der åbnes for konkurrencen, som der ikke har været åbnet for siden 1932, således at ingen industrivirksomhed er i stand til helt ud at udnytte toldbeskyttelsen, men at virksomhederne kan få en hjælp gennem overgangsordningen.

I al almindelighed vil jeg sige, at så vidt jeg har kunnet skønne, har der ikke været nogen forskel med hensyn til interessen hos eksportindustrien og den egentlige hjemmemarkedsindustri. Praktisk taget alle vore virkelige store eksportindustriforetagender har været i udvalget med deres ønsker, og den ændring med hensyn til den bundne liste, som den højtærede handelsminister redegjorde for i går, er fremkommet bl. a. efter henvendelse fra en af vore største eksportindustrivirksomheder. Man kan altså

ikke sondre mellem eksportindustriens og hjemmemarkedsindustriens interesse; den har, i hvert fald hvis vi skal se på henvendelserne til udvalget, været den samme fra begge grene af industrien.

Den bedre udgangsstilling for erhvervene er opnået først og fremmest ved, at man overalt, hvor man har kunnet gøre det uden at skade dansk produktions interesser, har gennemført toldfrihedsbestemmelser for råvarer og halvfabrikata. Det er muligt, at nogle mindre danske industrier vil blive ramt af disse toldfrihedsbestemmelser; men det har været nødvendigt at gennemføre for de store industriområder, der skulle liberaliseres, en fri adgang til deres råvarer og halvfabrikata i videst mulig udstrækning; det har vi ment måtte være rigtigt ved overgangen til frihandelsområdet.

Man har dernæst øget toldsatserne for færdigvarer, hvor det var muligt at gennemføre en sådan forøgelse, og i den udstrækning der kunne vindes politisk flertal for det. Endelig har man for at give en bedre udgangsstilling i begyndelsen af overgangsperioden, i begyndelsen af 1960'erne, ført en række varer fra den foreslåede friliste til den bundne liste. Den liberaliseringsperiode, der er indrømmet virksomhederne, er imidlertid efter mit skøn forholdsvis kort, og det kan kun medføre, at de ved overgangen til frihandelsområdet, hvor andre lande endnu arbejder med meget høje toldsatser, kan få en hjælp, så de kan klare de første år, indtil de andre landes toldsatser er reduceret betydeligt efter frihandelsområdetraktatens bestemmelser.

Spørgsmålet kan nu stilles, om dette resultat er tilfredsstillende. Under de politiske forhold, der råder her i landet, og som er afspejlet i den regeringsdannelse, vi har, og på baggrund af de dogmer, der hersker i dansk politik, når told diskuteres, og i betragtning af det tidspres, der har været, tror jeg ikke, man kunne have opnået stort mere end det, der her foreligger til vedtagelse. Vi nåede frem til det mulige. Spørgsmålet var for det konservative folkeparti, om vi ved vor deltagelse skulle sikre det opnåelige, det muliges, gennemførelse eller lade det mulige falde til skade for produktion og beskæftigelse. Når man erindrer, hvad vi sagde ved lovforslagernes første og anden behandling, kan det næppe over-